

Landsskipulagsstefna, staða skipulagsmála

Samráðsfundur Skipulagsstofnunar,
Sambands íslenskra sveitarfélaga og
sveitarfélaga

26. apríl 2012

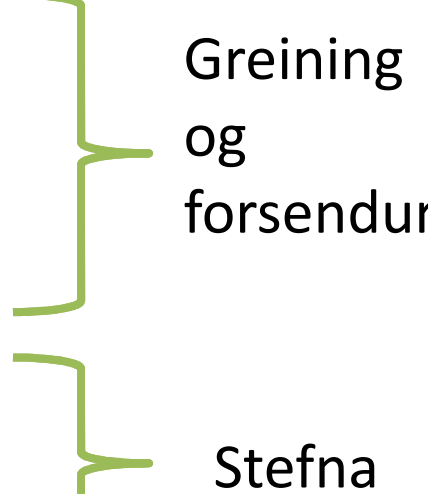
Einar Jónsson

Efni kynningar

- Gerð landsskipulagsstefnu
 - Viðfangsefni, áherslur og ferlið
 - Staða verkefnisins
 - Yfirlit yfir áætlanir á landsvísu
 - Uppbygging yfirlits
 - Ályktanir um áætlanir á landsvísu
 - Greinargerð um stöðu og þróun skipulagsmála
 - Íbúafjöldi, íbúðir og frístundabyggð
 - Landnotkun fyrir iðnað, verslun o.fl.
-

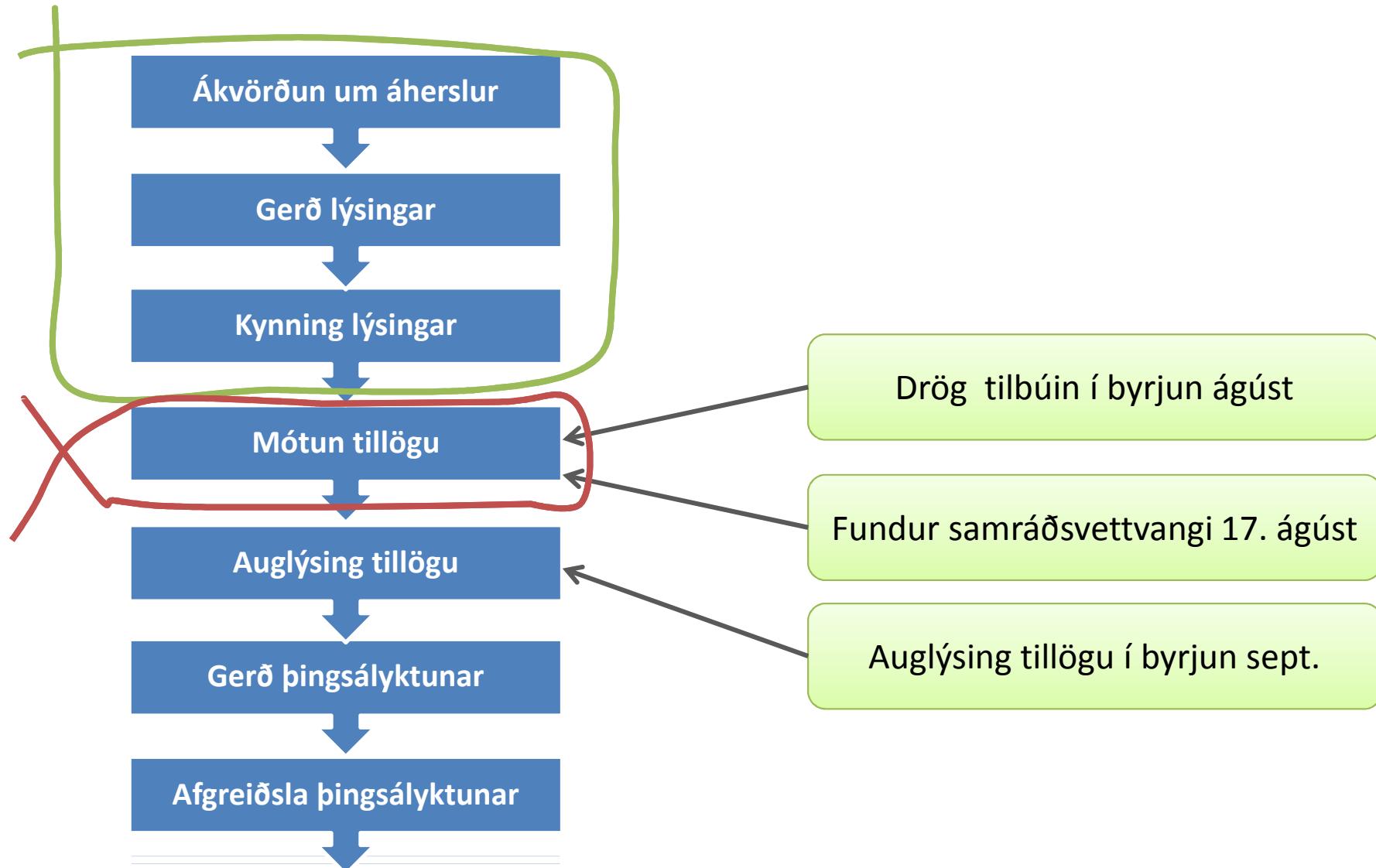
Viðfangsefni landsskipulagsstefnu

1. Yfirlit yfir áætlanir opinberra aðila sem varða landnotkun
 2. Samantekt á stöðu og þróun skipulagsmála í landinu
 3. Samræmd stefna ríkisins um skipulagsmál
 4. Stefna um skipulagsmál miðhálandisins
-
- Greining og forsendur
- Stefna

Áherslur 2013 - 2024

1. Stefna um skipulagsmál miðhálandis Íslands
 2. Búsetumynstur – dreifing byggðar
 3. Skipulag á haf- og strandsvæðum
-

Landsskipulagsstefna - ferlið

Sviðsmyndir byggja á:

- Samantekt samráðsfundar 3. febrúar 2012
 - Svæðisskipulag miðhálandis Íslands 2015
 - Áætlanir ríkisins á landsvísu
 - Greinargerð um stöðu skipulagsmála
 - Samantekt funda um miðhálandið
 - Stefnumótunarvinna innan Skipulagsstofnunar
-

Sviðsmyndir fyrir stefnu - miðhálandið

1. Óbreytt staða
2. Eftirspurnarmiðuð uppbygging
3. Samræmd verndun og nýting - A
4. Samræmd verndun og nýting - B
5. Verndarmiðuð nýting

**Náið samstarf
ríkis og
sveitarfélaga**

Sviðsmyndir fyrir stefnu um búsetumynstur

1. Óbreytt þróun dreifingar byggðar
 2. Stýrð þróun byggðar með svæðisbundnum áherslum
 3. Stýrð þróun og þétting byggðar
-

Yfirlit yfir áætlanir á landsvísu -almennar ályktanir

- Yfirlitið leiðir ekki í ljós verulegt ósamræmi í stefnu um landnotkun
 - Stefna oft sett fram með almennum orðum og áhrif hennar á ákvarðanatöku eru óljós
 - Breytilegt er með hvaða hætti stefna er mótuð og hvernig hún skuldbindur stjórnvöld s.s. hvað varðar fjárveitingar
-

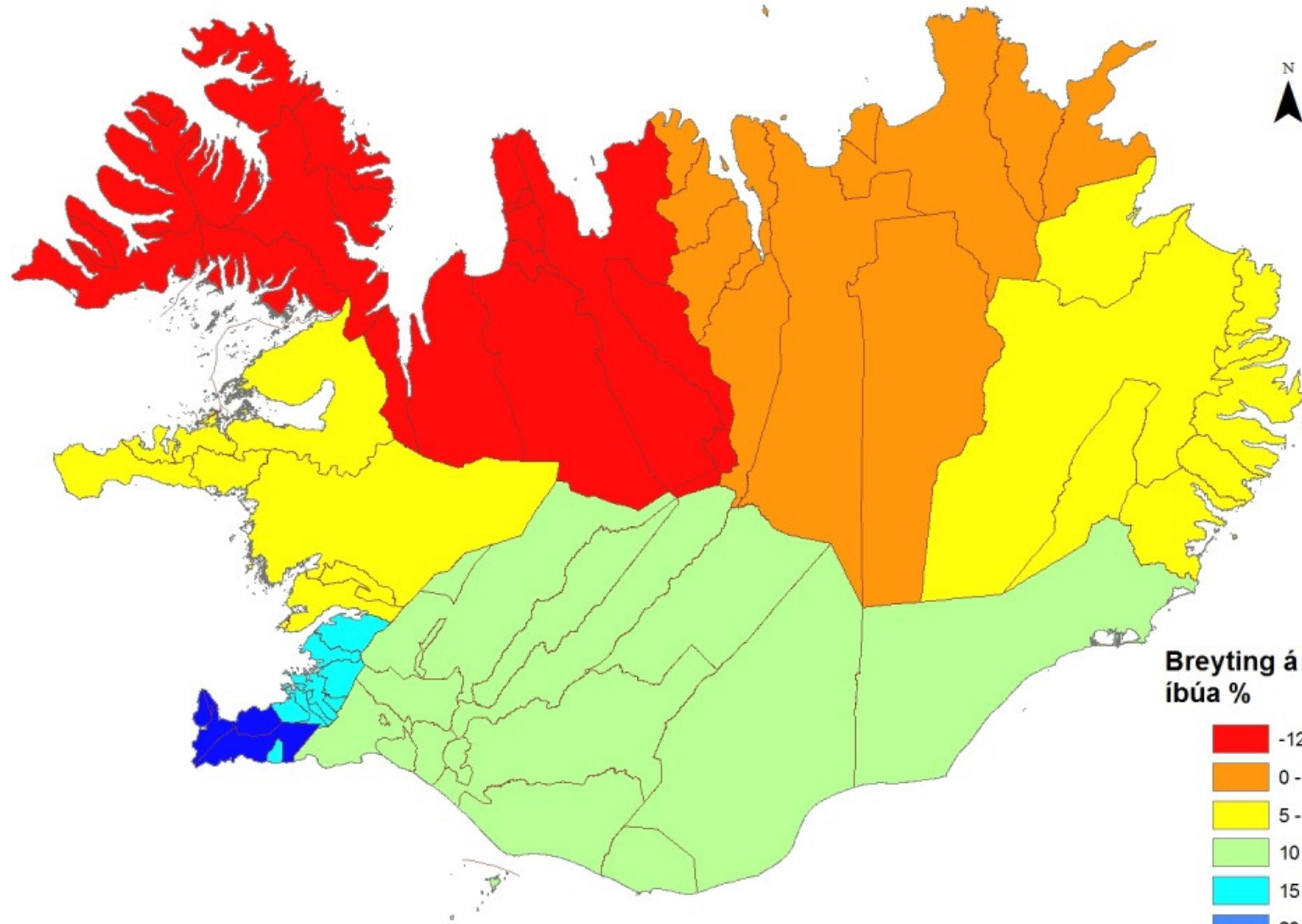
Yfirlit yfir áætlanir á landsvísu – stefna sem vantar

- Stefna um fyrirkommalag nærþjónustu s.s. verslunar og þjónustu
 - Stefna um náttúruvernd, s.s. um innleiðingu náttúruverndar og samspil við byggðaþróun og atvinnulíf
 - Stefna um tengsl og blöndun íbúðabyggðar við aðra landnotkun og um frístundabyggð á landbúnaðarsvæðum
-

Staða og þróun aðalskipulags í sveitarfélögum á landsvísu

- Íbúapróun
 - Áætluð landnotkun eftir landshlutum samkvæmt skipulagsáætlunum
 - Íbúðasvæði og fjöldi íbúða
 - Land undir íbúðarsvæði utan þéttbýlis
 - Atvinnusvæði – land undir iðnaðar- og athafnasvæði
 - Land undir frístundabyggð
 - Landbúnaðarsvæði
 - Verndarsvæði
-

Fjölgun íbúa eftir landshlutum 2000 - 2010

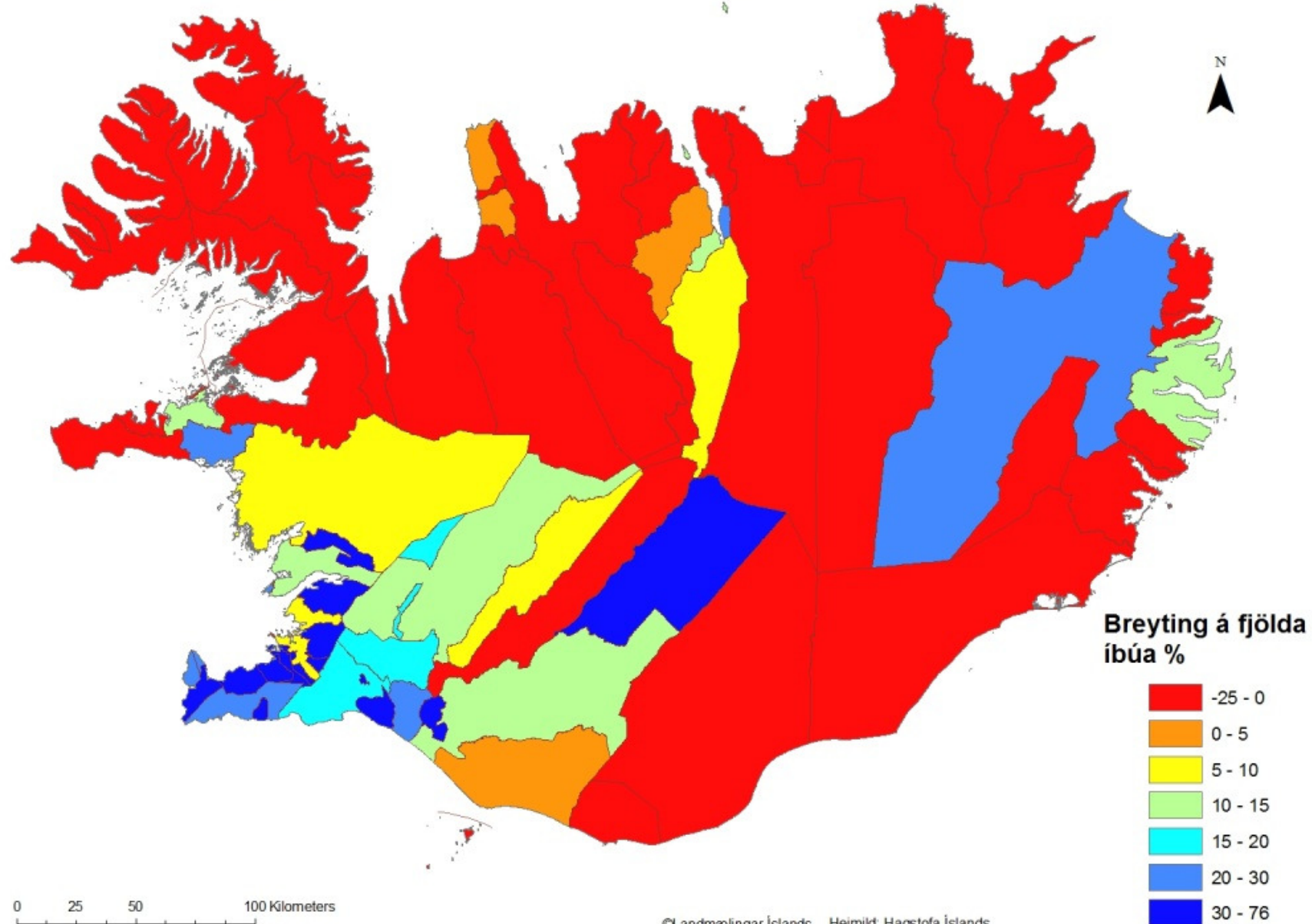

Breyting á fjölda íbúa %

- 12 - 0
- 0 - 5
- 5 - 10
- 10 - 15
- 15 - 20
- 20 - 30
- 30 - 35

0 25 50 100 Kilometers

Fjölgun íbúa eftir sveitarfélögum 2000 - 2010

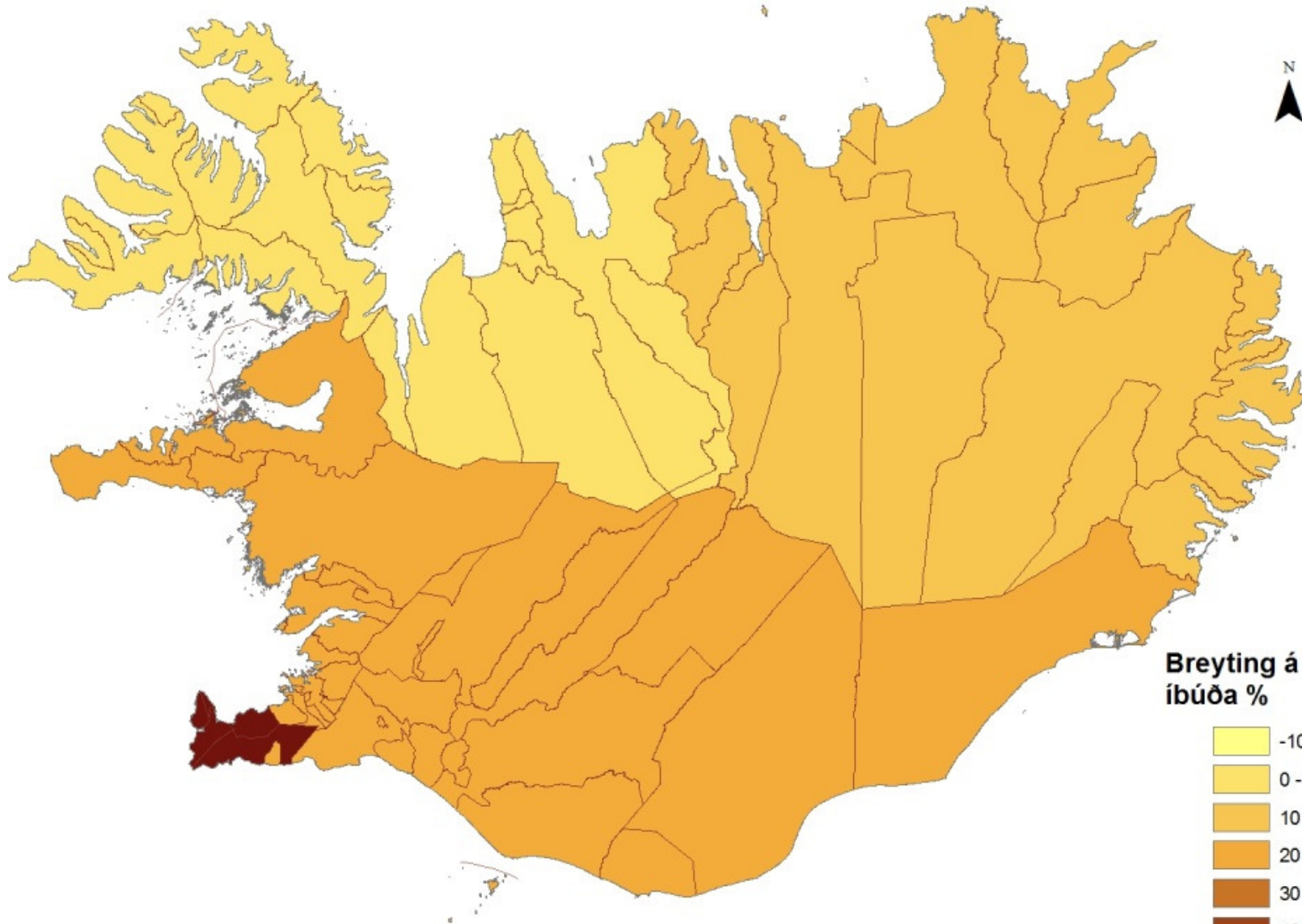

Aðalskipulagsáætlanir:

Spár um íbúapróun

- Spár um íbúapróun í aðalskipulagi eru breytilegar eftir landshlutum og sveitarfélögum.
- Í aðalskipulagi sveitarfélaganna á Vestfjörðum eru settar fram hóflegar spár miðað við mannfjöldaspár Hagstofnunnar.
- Mesti vöxturinn er áætlaður í aðalskipulagsáætlunum í grennd við höfuðborgarsvæðið og í þéttbýliskjörnum á Suðurlandi en einnig má nefna að í Eyjafjarðarsveit og í Norðurþingi er gert ráð fyrir talsverði fjölgun umfram landsmeðaltal.
- Á heildina litið gefa spár um íbúapróun í aðalskipulagi óraunhæfa framtíðarsýn um íbúafjölgun á landinu.

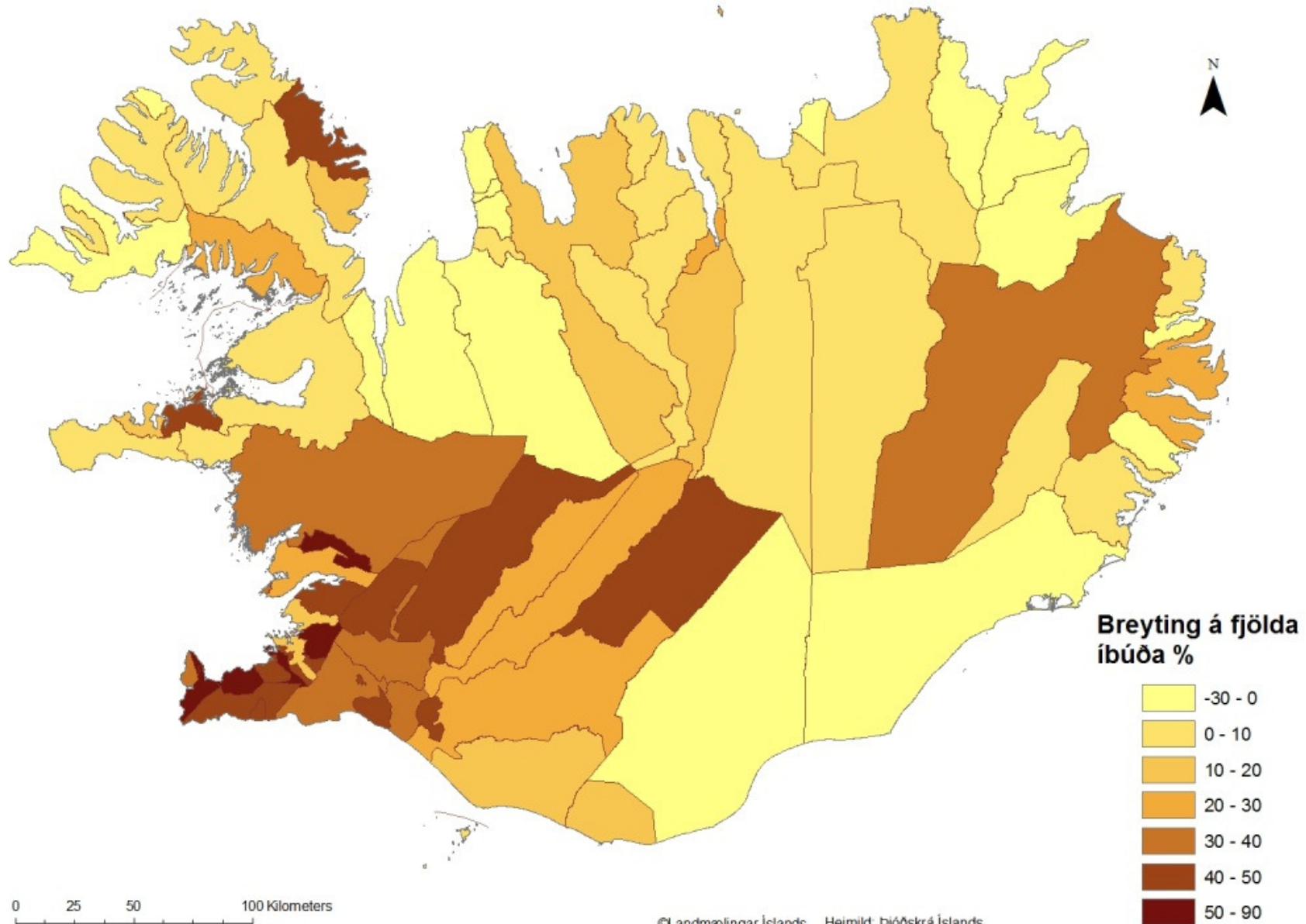
Fjölgun íbúða eftir landshlutum 2000 - 2010

0 25 50 100 Kilometers

©Landmælingar Íslands Heimild: Þjóðskrá Íslands

Fjölgun íbúða eftir sveitarfélögum 2000 - 2010

Aðalskipulagsáætlanir:

Áætlun um fjölda íbúða

- Suðvesturland: 43.170 íbúðir (hámarkstölur)
- Vesturland: 3500 íbúðarlóðir
- Vestfirðir: 760 íbúðarlóðir
- Norðurlandi vestra: 533 íbúðarlóðir.
- Norðurland eystra: 3.340 íbúðir
- Austurland: 850 íbúðir
- Suðurland: 6.000 íbúðir

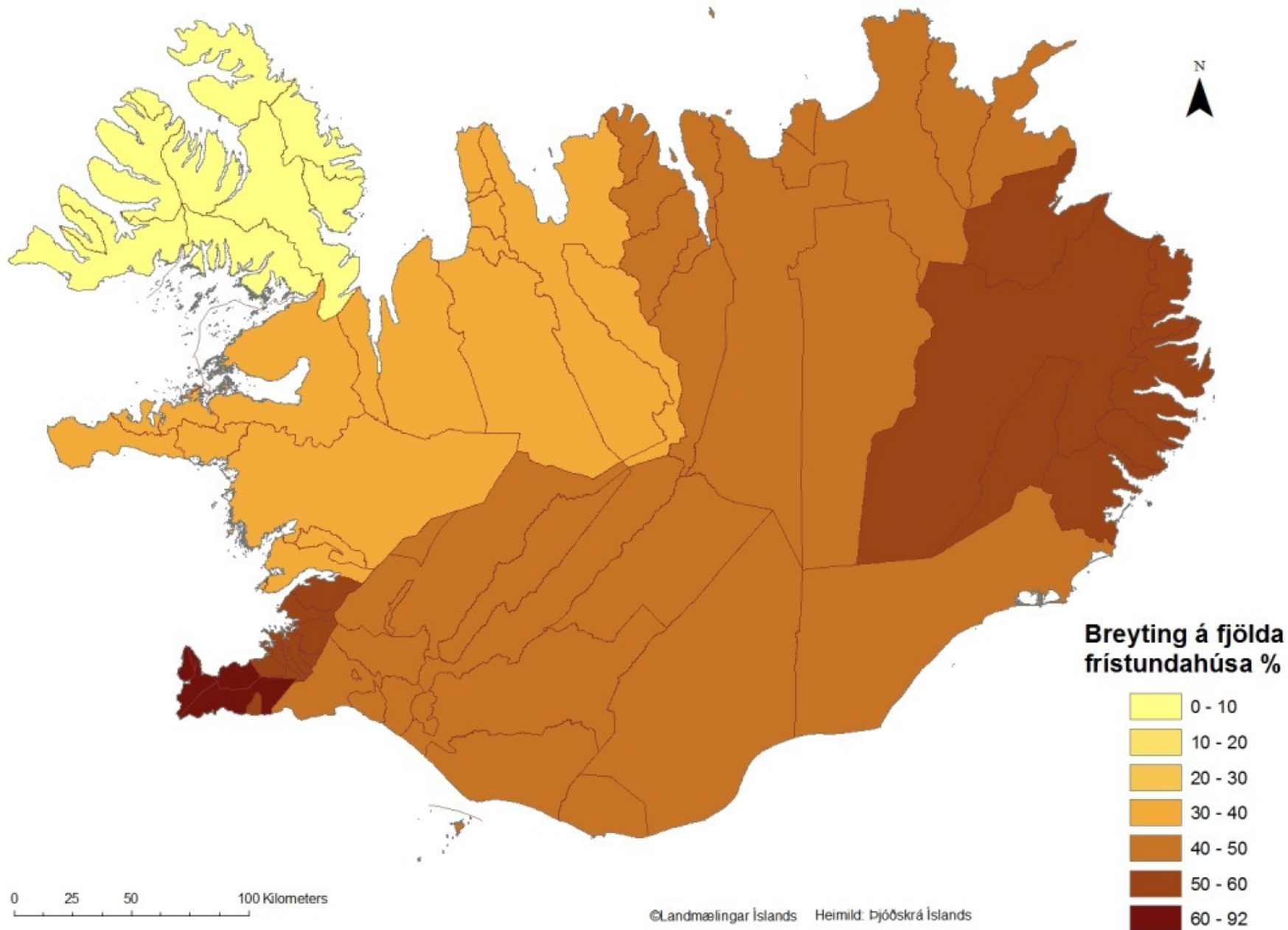
Samtals: 58153 íbúðir

Aðalskipulagsáætlanir:

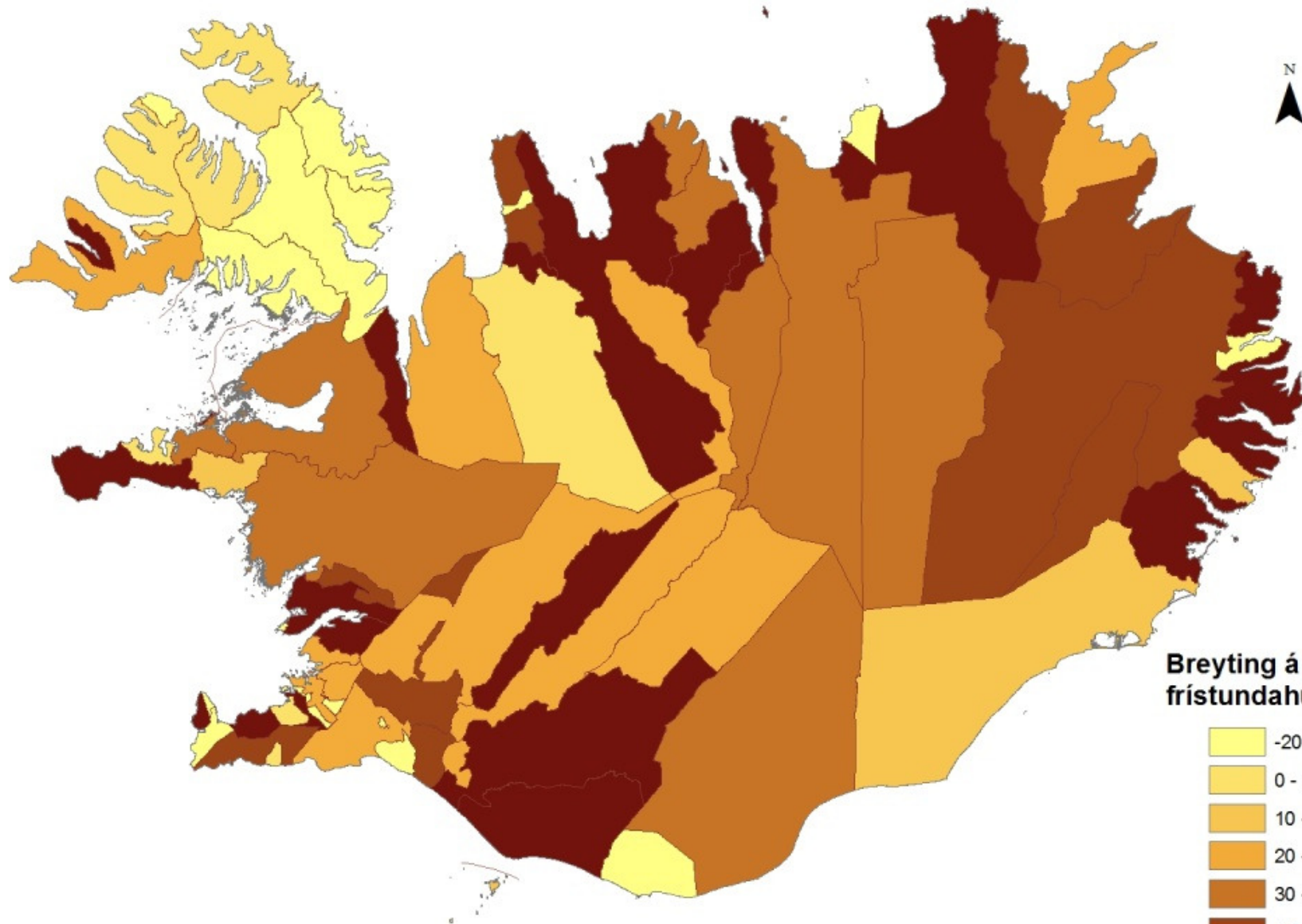
Áætlun um fjölda íbúða

- Í aðalskipulagi er tilhneiging til að taka frá svæði sem rúma fleiri íbúa og íbúðir en reiknað er með að þurfi á skipulagstímblinu.
 - Í mörgum tilvikum er skýringa að leita í væntingum um fjölgun starfa í sveitarfélaginu eða nágrenni þess en oft er bent á nauðsyn þess að skapa svigrúm til að bjóða uppá sem fjölbreyttast úrval byggingarlóð eða ólíka búsetukosti.
 - Mikilvægt er að skýr tengsl séu á milli áætlana um íbúáþróun og íbúðarþörf og að ákvarðanir um ný íbúðarsvæði taki mið af sjónarmiðum sjálfbærrar þróunar.
-

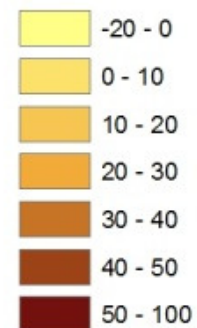
Fjölgun frístundahúsa eftir landshlutum 2000 - 2010

Fjölgun frístundahúsa eftir sveitarfélögum 2000 - 2010

Breyting á fjölda frístundahúsa %

0 25 50 100 Kilometers

©Landmælingar Íslands Heimild: Þjóðskrá Íslands

Aðalskipulagsáætlanir :

Skipulögð byggð utan þéttbýlis

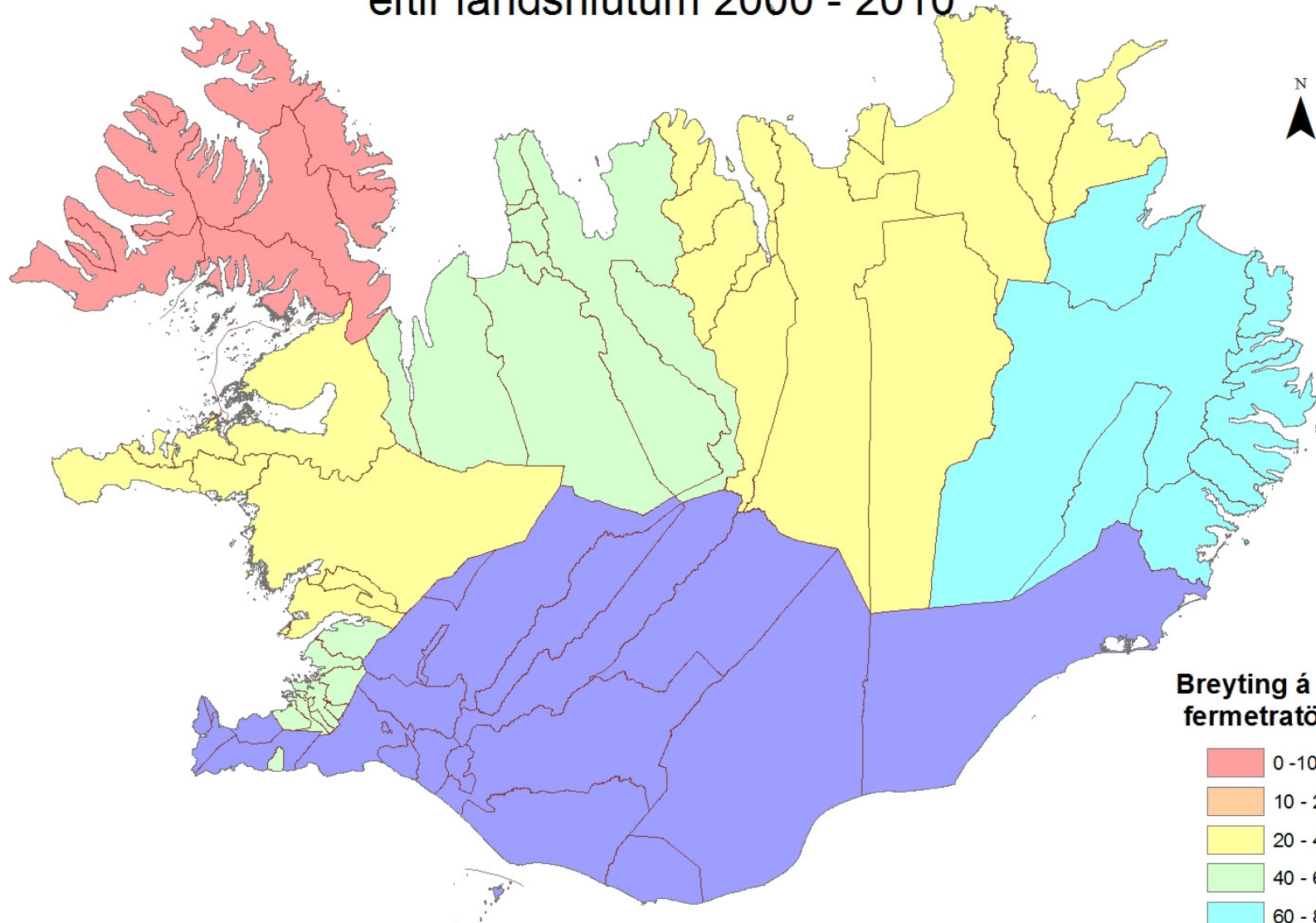
- Frístundabyggð 43.000 ha
- Búgarðabyggð 3.165 ha
- Íbúðir án tengsla við búskap 6.450 ha
- **Samtals 52.615 ha**

Eða svæði sem spannar u.þ.b. 23 x 23 km

Aðalskipulagsáætlanir: lónaðar- og athafnasvæði

- Suðvesturland: 1.290 ha
 - Vesturland: 739 ha
 - Norðurland vestra: 116 ha
 - Norðurland eystra: 4.776 ha
 - Austurland: 164 ha
 - Suðurland: 2.622 (lón ekki talin með)
 - **Samtals: 9.707 ha**
-

Aukning á fermetratölu verslunarhúsnæðis eftir landshlutum 2000 - 2010

0 25 50 100 Kilometers

©Landmælingar Íslands Heimild: Hagstofa Íslands

**Breyting á
fermetratölu %**

- 0 - 10
- 10 - 20
- 20 - 40
- 40 - 60
- 60 - 80
- 80 - 80
- 80 - 120

Niðurstaða

- Íbúaspár þarf að endurskoða reglulega með hliðsjón af því hvort þróunin hafi gengið eftir eða ekki.
- Það þarf að gera auknar kröfur um framsetningu upplýsinga í aðalskipulagi.
- Það þarf að nýta betur aðalskipulag sem stjórnþæki sveitarfélaganna og þróa samspil við fjárhagsáætlanir.